

rede godtgjort ved de saa Data, som den ærede Indenrigsminister anførte. Det viser sig, at de forskjellige industrielle Eiendomme have megen Vanskelighed ved at faae en nogenlunde billig Kredit og en Kredit, som ikke strax opsiges under vanskelige Forhold, og at man ordentligvis i de bestaaende Kreditforeninger er mest tilbøielig til at modtage dem efter den Værdi, de have i andre Egenstaber, efter Bygninger, Jord, Belliggenhed o. s. v. bortset fra den Værdi, som de have som industrielle Eiendomme. Jeg tror, at den Slags Eiendomme, her er Tale om, ikke ere meget betydelige i Omfang, og de Tal, som blev anførte af den ærede Minister paa de Eiendomme, som havde søgt saadanne Laan, vise, at det næppe løber op til mangfoldige Millioner. Det viser sig ogsaa, at der i selve den foreliggende Plan er tænkt paa en Mængde forskjelligeartede Virksomheder. Heri ser jeg et Fortrin og en Styrke i Forslaget. Netop denne Forskjelligartethed vil rimeligvis gjøre Risikoen mindre, end naar det overveiede var knyttet til en enkelt Art af Eiendomme. Naar det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds syntes at mene, at der overhovedet Intet er sikkert i denne Bevden undtagen Landbruget, og at navnlig Industrien i det Hele taget er en høist usikker og strøbelig Gjenstand og heri Landet egentlig kun eksisterer, fordi den støttes ved Beskyttelse, saa maa jeg bestemt modsig det. For det Første anser jeg ikke Landbruget for at være saa sikkert en Værdi, som det ærede Medlem angav. Det viser jo Erfaringen, at netop Landbruget i sin Helhed og i det Hele taget kan være Konjunkturerne underkastet, og at Landeieendomme i stort Omfang og Mængde kunne synke ret betydeligt. Der til kommer, at den enkelte Landeieendom frembyder Mulighed for ret betydelige Svingninger, fordi det her kommer an paa, hvorledes den drives. Jeg mindes for nogen Tid siden at have hørt omtalt, at en Landeieendom, som af en af de bestaaende Kreditforeninger var vurderet til 25,000 Kr., og som der var laant 12,000 Kr. paa, saa var efter kun udbragte 3,000 Kr., og jeg har selv ved Universitetsværesturen haft Leilighed til at se, at naagat man der som Regel kun laaner indtil en Trediedel af Vurderingssummen, saa er der dog forekommet Tilfælde, hvor efter saa Mars Forløb Pantet var sunket saa betydelig, paa Grund af Mangel paa omhyggelig Drift, at man kun med Vanskelighed fik den laante Sum ind. Jeg tror altsaa, at imod saadanne Værdisvingninger er i Virkeligheden ingen Eiendom sikkert, og vi se endelig ogsaa, at det ikke hører absolut til Sjældenhederne, at i be-

staaende Kreditforeninger forskjellige Pantter maa overtages af Kreditforeningen, hvilket jo viser, at de ikke have svaret til de Forventninger, man har havt, da man gav Laan i dem. Det, som jeg tror, er Hovedsagen, er, at man er noget tilbøielig til ved Betragtningen af det foreliggende Spørgsmaal at forbergle to Ting, som ganske vist staa i en ikke ringe Forbindelse med hinanden, nemlig den Risiko, som den enkelte industrielle Bedrift frembyder, og den Risiko, som Landets samtlige industrielle Bedrifter frembyde. Jeg tror derfor, det er en fuldstændig Misforstaaelse, naar det ærede Medlem mener, at den danske Industri er fremkaldt ved Beskyttelse og kun kan bestaa derved og vilde falde sammen, naar Beskyttelsen tages bort. Jeg tror, at det er absolut umuligt. Det er jo givet, at den nuværende Befolkning kunde ikke i sin Helhed leve af det bestaaende Landbrug — den maa have andre Erhverv og Virksomheder. Det, som Beskyttelsen gjør, det er, at den — maasse paa en uheldig Maade — leder industrielle Virksomheder hen i visse bestemte Retninger, som de ellers ikke vilde faae; men at der under de Forhold, hvorunder vi leve, og saaledes som Befolkningen er, maa findes industrielle Virksomheder i et vist Omfang, finder jeg absolut rigtigt. Ved Toldblovgivningen er der i visse Retninger industriel Beskyttelse, og det kan være, at man kan begaa Feil der og lede Industrien hen i skadelige Retninger; men jeg føler mig overbevist om, at naar Beskyttelsen tages bort, saa vil det ganske vist fremkalde store Forstyrrelser i den industrielle Verden, som man maa søge at undgaa; men jeg veed lige saa sikkert, at der dog vil vedblive at bestaa en stor Del industrielle Virksomheder, og at der i Stedet for de industrielle Virksomheder, der gaa til Grunde, vil rejse sig andre; det ligger i selve Forholdet. Men naar det forholder sig saaledes, saa tror jeg ogsaa, at man maa sige, at selv om der, hvad jeg fuldt ud erkjender, knytter sig en ikke ringe Risiko til den enkelte industrielle Bedrift, saa er Forholdet et helt andet, naar man tager Hensyn til hele Samlingen af industrielle Virksomheder eller i alt Fald en meget stor Samling af industrielle Virksomheder, hvad der overhovedet altid er en Betingelse for, at en saadan Forening kan drives og bestaa. Jeg føler mig overbevist om, at naar en saadan Kreditforening bliver fornuftigt og vel organiseret, saa vil Sagen kunne ordnes saaledes, at Foreningen vel maasse vil kunne faae Omstændighederne eller Tidernes Agunst at føle, at denne vil hvile som en tung Byrde paa en Del af dem, som ere Interessenter i